

vil bringe os længere ud i Uføret, end vi allerede ere. Det er, som det ærede 5te Medlem for 7de Kreds (Sørensen-Saksager), der før havde Ordet, talte om, saaledes, at Laanene ere blevne høje, og derfor er der mange, der særlig ved Hjælp af dem søge at komme ind med en lille Kapital til større Ejendomme.

Landbrugsministeren (*Poul Christensen*): Jeg takker ærede Medlemmer, der have udtalt sig om det foreliggende Spørgsmaal. I al Almindelighed maa det siges, at dette lille Lovforslag har faaet en overordentlig velvillig Modtagelse. Det ærede Medlem (H. J. Nielsen), der først havde Ordet, udtalte, at det var let overskueligt, og det er rigtigt, thi sjældent foreligger der vel et lettere overskueligt Forslag. Som flere af de ærede Talere have nævnt og som omtalt i Lovforslagets Bemærkninger, er Grunden til Lovforslagets Fremkomst den, at der har været ansøgt om Laan til et Beløb af 8,068,000 Kr. til Oprettelse af nye Brug og til et Beløb af 2,053,000 som Tillægslaan til alt oprettede Brug eller i alt til et Beløb af over 10 Mill. Kr., medens der kun har været 4 Mill. Kr. til Raadighed til begge disse Formaal. Det bevirker selvfølgelig, at der har lydt meget stærke Klager saavel ude omkring fra Landet som fra adskillige af Kommissionsformændene. Adskillige af disse mente, at naar man i hvert Fald blot kunde faa 1 Mill. Kr. til i indeværende Aar, vilde man endda kunne komme over det aller- værste. Efter at den ene Million Kr. var gaaet til Tillægslaan, var der tilbage 3 Mill. Kr. til at imødekomme Andragender paa over 8 Mill. Kr.; man kunde altsaa kun imødekomme $\frac{3}{8}$ af Ansøgningerne. Hidindtil er det gaaet ganske let, idet der altid har været rigelige Midler til de indkomne Andragender, og dette tjener i nogen Maade til Undskyldning baade for Ansøgerne og for Kommissionerne, hvis de maaske paa sine Steder skulde have lovet at imødekomme Andragerne i Tillid til, at der som sædvanlig var Penge nok. I den første 5aarige Periode, efter at Loven var udkommen i 1899, var der til Formaalets Gennemførelse bevilget $10\frac{1}{2}$ Mill. Kr.; men der blev kun brugt 6,529,000 Kr. — jeg benytter kun runde Tal —, altsaa en Besparelse af 3,970,000 Kr., tæt op mod 4 Mill. Kr. Jeg nævner ikke disse Tal for at pege paa, at der har været bevilget 4 Mill. Kr. mere, end der nogen Sinde er brugt til disse Formaal, og heller ikke for at pege paa, at disse 4 Mill. ere opsparede,

det ere de nemlig ikke, de ere gaaede til andre Formaal, men blot for at konstatere, at Kommissionerne kunne siges at have handlet i god Tro, naar de i Tillid til, at der som sædvanligt var Penge i Statskassen til Formaalets Opnaaelse, maaske have givet Løfter i et lidt større Omfang, end rigtigt har været. I den næste 5aarige Periode, hvor der var bevilget 15 Mill. Kr., er der brugt til Dato, eller i alt Fald til for kort Tid siden, lidt over $14\frac{1}{2}$, men naar alle Laan i Henhold til tidligere Lov blive berigtigede, vil der neppe være noget tilovers. Havde der været det, vilde det have været af Betydning, idet det ved sidste Revision af Loven blev tilladt at overføre de opsparede Beløb fra 1905—10 til den Periode, vi nu gaa i Møde; men der er, som sagt, intet opsparet. Havde vi haft den samme Bestemmelse i den første Lov, vilde der have været opsparet ca. 4 Mill. Kr., og saa vilde vi have været ude over alle Vanskelighederne.

Det ærede 6te Medlem for 2den Kreds (Piper) troede, at naar man næste Gang skulde revidere Loven, vilde det blive nødvendigt at foretage forskellige Forandringer. Det er ogsaa meget muligt, jeg er i den Henseende ikke uenig med det ærede Medlem. Jeg deler ogsaa ganske de Betragtninger, der ere fremsatte fra alle Sider om, at man navnlig i Øjeblikket maa se hen til den finansielle Status, ellers kunde jeg ogsaa have ønsket at faa et større Beløb til Raadighed. Men jeg vil sige til dette ærede Medlem ligesom til et enkelt andet æret Medlem, der har omtalt, at man her skulde af med 1 Mill. Kr. til, at det jo ikke er en Gave, men et Laan. Nu ved jeg meget vel, at disse Laan ikke koste Staten saa lidt i direkte Tilskud, men man vil dog vist give mig Ret i, at Penge, der anvendes til dette Formaal, i nogen Maade ville komme igen, i alt Fald maa de siges i det lange Løb let at komme igen med gode Renter. Da alle, tør jeg vel næsten haabe, i dette høje Ting have været enige om, at det var rart, om Tilstrømningen til Byerne kunde standse, og Befolkningen i højere Grad blive knyttet til Landet, og da det viser sig — derfor borge de mange Ansøgninger — at Befolkningen i højere Grad ønsker at blive knyttet til Landet, vil man forhaabentlig indrømme, at det ogsaa var rart, om Lovgivningsmagten kunde imødekomme denne Trang, saa at adskillige af disse Mennesker, der maaske ellers vilde indvandre til Byerne eller